

ת"פ 37657/05/19 - מדינת ישראל- המשרד להגנת הסביבה נגד סמיר אלקירנאוי,מרעי אלקירנאוי,סובחי אלקירנאוי

בית משפט השלום בקריית גת

ת"פ 37657-05-19 מדינת ישראל נ' אלקירנאוי ואח'

תיק פל"א: 569890/2018

בפני כבוד השופט משה הולצמן

המאשימה: המשיבה

נגד

הנאשמים: המבקשים

מדינת ישראל- המשרד להגנת הסביבה ע"י ב"כ יפתח לנדאו ואח'

1. סמיר אלקירנאוי

2. מרעי אלקירנאוי

3. סובחי אלקירנאוי ע"י ב"כ עוה"ד אוהד סולמי

החלטה

1. בקשה מטעם הנאשמים לקבלת חומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**").

2. הנאשמים, באמצעות בא כוחם, ביקשו לעיין ולהעתיק את חומר החקירה כמפורט להלן-

א. מיקום תצפית שנערכה בזירת האירוע ע"י השוטר פקד אעסם יונס- על פי טענת השוטר הוא התמקם בתצפית שבמהלכה זיהה את המשאית של הנאשמים. השוטר טוען כי ראה ממרחק את המשאית אשר הגיע לאתר והחלה להשליך פסולת, ומשכך התבקש למסור את הפרטים הבאים- מיקום התצפית ומרחק התצפית ממקום בו זוהו המבקשים ע"י השוטר ופירוט לגבי האמצעים בהם השתמש פקד אעסם.

ב. הכשרתו של פקד אעסם במשטרת ישראל ובכלל זאת הכשרתו כגשש מוסמך ככל שבנמצא, והכשרתו של פקד אעסם בתחום איכות הסביבה ויכולתו להבחין בסוגי פסולת שונים וטריותם.

ג. האם ישנה ידיעה מודיעינית שהובילה לעריכת התצפית האמורה.

ד. רשימת כלל הכוחות שהשתתפו במבצע הכוללים שמות שוטרים, מס' כלי רכב ואמצעי הזיהוי של כלי הרכב קרי האם מדובר ברכב משטרה "קלאסי", או רכב מוסווה.

ה. רישום כוחות שהשתתפו באירוע לרבות טופס חלוקה "כוחות ומשימות", כמותם וסוגם, והצבתם באירוע כולל פקודת המבצע הרלבנטית, וכל דו"חות הפעולה שנרשמו על ידי השוטרים שהיו באירוע.

3. המשיבה (המאשימה) טענה שיש לדחות את הבקשה מהטעמים שלהלן-

א. לגבי סעיף א'- פקד אעסם יונס, אשר ביצע את התצפית ואת תפיסת הכלים בשטח, יעיד כעד תביעה ולהגנה עומדת כמובן הזכות לחקור אותו בחקירה נגדית ולשאול אותו את כל השאלות הרלוונטיות. המאשימה סבורה כי אין להידרש להעברת חומר כזה או אחר בשלב מקדמי, בשים לב כי אין בכך כל קיפוח בהגנת הנאשמים.

ב. לגבי סעיף ב'- פקד אעסם יונס משמש כשוטר במשמר הגבול אשר השתתף בפעילות משולבת יזומה למניעת שפיכת פסולת בשטח, כך תפס "על חם" את משאיות

עמוד 1

המבקשים משליכות פסולת ודיווח למפקחי המשטרה הירוקה, אלא הגיעו למקום והגיעו מיד ובזמן אמת לנקודה. המאשימה סבורה כי הכשרתו כגשש מוסמך או בתחום איכות הסביבה אינה רלוונטית לענייננו, זאת כאשר הצילומים של ערימות הזבל שהושלכו במקום צולמו ואובחנו על ידי מפקחי המשטרה ירוקה אשר נכללים ברשימת עדי התביעה, כן עומדת למבקשים הזכות לחקור את כולם בחקירה נגדית צולבת ולברר את הצריך בירור.

ג. לגבי סעיפים ג'-ה' ובכלל זה הדרישה לקבלת מידע מודיעיני- המדובר בחומר מבצעי מודיעיני מובהק, בהנחת פרקליט המדינה מספר 7.12 נקבעו אמות מידה חדשות (יולי 2017) ביחס למסירת חומר מודיעיני, זאת לאחר תיקון 75 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ד-1982. משכך, אין מקום להעביר לידי המבקשים את החומר המבוקש בשל היתכנות אמתית לפגיעה באינטרס הציבורי-בטחוני, תוך חשיפת אמצעים ושיטות פעולה של כוחות הביטחון.

4. אקדים ואציין שלאחר בחינת טענות הצדדים מצאתי לנכון לדחות את הבקשה, למעט בעניין אחד והכוונה להעמדת פקודת המבצע לעיוני לצורך בחינתה.

5. הלכה פסוקה היא לנאשם זכות רחבה למדי לעיין ולהעתיק את החומר המצוי בידי המשטרה והתביעה, אך עם זאת על החומר להיות רלבנטי לליבת כתב האישום, יש להראות שייכות לעניינים הנידונים בגדרו של כתב האישום והשפעה על בירור האישום.

סעיף 74 לחסד"פ מקנה לנאשם זכות רחבה עד-כדי- סיטונית לעיין בחומר המצוי בידי המשטרה והתביעה ולהעתיקו; בד בבד, מצמצם הסעיף את היקפה של הזכות ל"חומר החקירה" בה"א הידיעה- דהיינו, לחומר שנאסף או שנרשם על ידי הרשות החוקרת כחלק מאותה חקירה ספציפית אשר הביאה להגשת כתב האישום נגד הנאשם. ... דהיינו: חומר חקירה משטרית ביחס לנאשם אשר הוביל להחלטה להגיש כתב אישום נגדו. ...

יתרה מכך: סעיף 74(א) לחסד"פ קובע כי חומר החקירה יהא בר-גילוי אך ורק כאשר הוא "נוגע לאישום", דהיינו, כאשר מדובר בחומר שעובר בהצלחה את מבחן הרלבנטיות הראייתית או שייכות לעניין ...

כדי להיחשב לרלבנטי, חומר החקירה צריך לכלול בתוכו מידע ראייתי אשר יכול- במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם ראיות אחרות- לאשש את סיפור האשמה המסופר בכתב האישום או את האפשרות שהנאשם לא ביצע את העבירה המיוחסת לו. ...

ברי הוא, לטעמי, כי הזכות הסיטונית אשר מוקנית לנאשם מכוחו של סעיף 74(א) לחסד"פ עוצבה- מחמת היקפה הרחב- כמובלטת לחומרים הנמצאים בליבת המשפט הפלילי המתנהל נגדו, שלא ניתן לפקפק בהיותם רלבנטיים לאותו משפט.

בש"פ 1378/20 יניב זגורי נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8, 7.4.2020; הדגשה לא במקור- מ.ה.

"... חומר שבפועל לא נאסף על ידי הרשות החוקרת, ושכשל כך איננו מצוי בידי התביעה, איננו בגדר "חומר חקירה" בר-גילוי. במסגרת הליכי הגילוי לפי סעיף 74 לחסד"פ, המדינה חייבת לתת לנאשם רק את מה שיש לה, ולא את מה שאין לה; ולנאשם אין שום זכות להשלמת חקירה".

בש"פ 194/21 רמי יוגב נ' מדינת ישראל, פסקה 8, 25.1.2021.

"השאלה האם חומר מסוים מהווה "חומר חקירה" היא עניין להכרעה פרטנית בהתאם לטיב החומר המבוקש ולמידת הרלוונטיות שלו להליך בגדרו הוא מבוקש. ככל שגילוייו של חומר חקירה עלול לפגוע באינטרסים מוגנים אחרים, יש לבחון את מידת התועלת שלו להגנה. ככל שהחומר אינו מועיל להגנה או שהפגיעה בהגנה אינה משמעותית, יש לתת עדיפות לאינטרסים ציבוריים אחרים".

בש"פ 1016/21 נור סעדי נ' מדינת ישראל, פסקה 8, 2.3.2021.

"הפסיקה נוקטת בגישה מרחיבה באשר לסיווגם של חומרים כ"חומר חקירה". ואולם, זכות זו אינה בלתי-מוגבלת, ועל הנאשם המבקש להגדיר חומר כזה או אחר כ"חומר חקירה" להראות "יסוד של ממש להשערה או לתקווה ... כי החומר אכן ישפיע על בירור האישום נגדו"

בש"פ 6856/16 יאיר ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10, 15.11.2016.

6. בכתב האישום המתוקן נטען, בעיקרי הדברים, כי ביום 26.11.2018, בשעה 17:15 בערב, הנאשם 3 נהג במשאית וולבו מ"ר 7493752, אליה היה רתום נגרר מ"ר 9070775, כשהם עמוסים בפסולת בניין. הנאשם 3, בחסות החשיכה, השליך את הפסולת מהנגרר לאתר פינוי פסולת בלתי מורשה המצוי ברשות הרבים על קרקע חשופה, ליד פזורת אלזיאדנה דרום, בין היישוב "גבעות בר" לבין העיירה רהט. באותו מקום ושעה עמדה משאית נוספת מ"ר 5686231 מסוג וולבו, ונגרר מ"ר 9218576, שבהם נהג הנאשם 1, שהיו עמוסים בפסולת שטרם הושלכה. מעשי הנאשמים 1 ו-3 היו על דעתו של הנאשם 2. הנאשמים פינו פסולת בניין לאתר שאינו מורשה על פי הדין המצוי ברשות הרבים, על קרקע חשופה, וללא רישיונות והיתרים הנחוצים לצורך הובלת פסולת.

7. לא מצאתי לנכון להיעתר לבקשה לגבי המצאת המידע המבוקש לגבי מיקום התצפית ומרחק התצפית מהמקום בו זוהו המבקשים על ידי פקד יונס, וכך גם לגבי הכשרתו במשטרת ישראל ובכלל זה כגשש מוסמך, או לגבי מומחיותו לגבי פסולת, לאור הודעתו של בא כוח המאשימה שכל חומרי החקירה, ובכלל זה דו"חות הפעולה, הועברו לבא כוחם של הנאשמים (ע' 13, ש' 5-7).

מעבר לכך, ספק בעיניי עד כמה המידע המבוקש רלבנטי לפרשת ההגנה, לאור טענתו של בא כוח המאשימה לפיה **"התיק הזה התחיל כתוצאה מתצפית שביצע שוטר מג"ב, הוא התייצב באיזה שהיא נקודה ראתה משאית חולפת ושופכת פסולת, רץ לעבר המשאית תפס את המשאית בשטח ליד ערמת הפסולת ששפכה ומיד התקשר למפקחי המשטרה הירוקה שהגיעו למקום ובחנו את המקום בעיניים המקצועיות שלהם. מה רלבנטי הכשרתו כגשש או הכשרה אחרת. זה שוטר שראה את הדברים בעיניים וקרא לאנשי המשטרה הירוקה שלהם יש הכשרה שנוגעת לענייני פסולת. כל התמונות זה תמונות של המשטרה הירוקה ולא של השוטר"** (ע' 10, ש' 5-10), ולא מצאתי שבא כוחם של הנאשמים טען כי תיאור מצב זה של הדברים אינו מתיישב עם חומרי החקירה שהועברו אליו.

חומרי החקירה טרם נחשפו לפני מותב זה, אך ככל שעולה מהם שפקד יונס עשה את דרכו מנקודת התצפית אל המשאיות והבחין בנאשמים כמי שנהגו במשאיות והנגררים, ובפריקת הפסולת מאחד הנגררים, ובהמשך הגיעו למקום מפקחי הסיירת הירוקה, כפי שנטען על ידי בא כוחה של המאשימה, סבורני שיש בכך כדי להשליך על מידת הרלבנטיות של נקודת התצפית, וכך גם לגבי הכשרתו וכישוריו המקצועיים של פקד יונס. מכל מקום, פקד יונס צוין כעד בכתב האישום המתוקן, יזומן כעד מטעמה של המאשימה, ויעמוד לחקירה נגדית.

8. בא כוחם של הנאשמים ביקש לדעת האם קיימת ידיעה מודיעינית שהובילה למיקום התצפית עובר לאירוע, אלא שאין בידי להיעתר לבקשה בעניין זה.

העמדתו של חומר מודיעין לעיון נאשם הוסדרה בסעיף 74(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (תיקון 75, התשע"ו-2016).

"לעניין פסקה (1), חומר מודיעין שיש זכות עיון בו כאמור באותה פסקה יהיה רק חומר שמתייחס לעובדות המתוארות בכתב האישום, לתוכן עדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראיה שאמורה להיות מוגשת כאמור או למהימנות של עד מרכזי, ואולם חומר מודיעין שנאסף או שנרשם בתיק יכלול ברשימת כל החומר כאמור בפסקה (1); ...".

מעיון בחיקוק הנ"ל וההלכה הפסוקה שנדרשה לפרשנותו עולה שהמחוקק הגביל את נגישותו של הנאשם לעיון בחומר מודיעין כאשר הוא מתייחס לעובדות שפורטו בכתב האישום, לתוכן עדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראיה שאמורה להיות מוגשת כאמור או למהימנות של עד מרכזי, וכל חומר מודיעיני אחר הוחרג בדרך כלל מזכות העיון של הנאשם אף ללא צורך בהוצאת תעודת חסיון לגביו.

"סעיף 74(א)(2) לחסד"פ, כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 75 משנת 2016, מגביל באופן משמעותי את זכות הנאשם לעיון ב"חומר מודיעין" ולהעתיקו - זאת, אף כאשר מדובר בחומר החקירה.

...

זכות העיון וההעתיקה ניתנת לנאשם רק בנוגע לחומר מודיעין אשר "מתייחס לעובדות המתוארות בכתב האישום, לתוכן עדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראיה שאמורה להיות מוגשת כאמור או למהימנות של עד מרכזי". כל חומר מודיעיני אחר הוחרג על ידי המחוקק מחובת הגילוי הכללית- החרגה שהופכת את החומר לחסוי מבלי שיהא צורך להוציא לגביו תעודת חסיון לפי סעיף 44 או סעיף 45 לפקודת הראיות.

...

כדי שחומר מודיעיני יהא בר-גילוי, השלכתו על מהימנות העד חייבת להיות קונקרטי, להבדיל מערטילאית או כללית גרידא.

בש"פ 1378/20 יניב זגורי נ' מדינת ישראל, פסקאות 26-27, 28, 7.4.2020; הדגשה לא במקור- מ.ה.

ראוי לציין שקביעת המחוקק לגבי המגבלות הנוגעות לעיון בחומר חקירה (בגדרו של תיקון מספר 75 לחוק סדר הדין הפלילי) מצאו ביטוי בהנחיית פרקליט המדינה מספר 7.21- הגבלת זכות העיון בחומר מודיעיני הנוגע לחקירה (ח' אב התשע"ז, 31 יולי 2017).

בעניינו, בא כוחה של המאשימה טען לפני כי מבירור שערך עלה שאין בנמצא חומר מודיעין (ע' 10, ש' 17; ע' 11, ש' 21), ומשכך אין מקום להורות למאשימה להציג לעיונם של הנאשמים מידע שאינו מצוי ברשותה.

מעבר לכך, גם אם היה בנמצא חומר מודיעין שהוביל למיקום התצפית עובר להתרחשות האירוע הנידון, ספק של ממש בעיני האם היה מקום להתיר את עיונו לפני הנאשמים, וזאת מהטעם הפשוט שמסכת העובדות שפורטו בכתב האישום מתייחסת להימצאותם של המשאיות והנגררים במקום, ופריקת פסולת בניין מאחד הנגררים, ולא מצאתי בעובדות שפורטו בכתב האישום, שעיקרן תפיסת המשאיות והנגררים כשהם עמוסים בפסולת ופריקת פסולת מאחד הנגררים, עקבות של ידיעה מודיעינית.

9. בא כוחם של הנאשמים ביקש להמציא את רשימת כלל הכוחות שהשתתפו במבצע, ובכלל זה שמות שוטרים, מספר כלי רכב ואמצעי הזיהוי של כלי הרכב, כלומר האם מדובר ברכב משטרה "קלאסי", או רכב מוסווה, לרבות טופס חלוקה "כוחות ומשימות".

ראוי לציין כי המבקשים לא העלו טעמים של ממש לגבי הרלבנטיות של המידע המבוקש ככל שהדברים נוגעים לפרשת ההגנה, או כיצד העדרו יגרום לקיפוחם ולעיוות דין.

ככל שבא כוח הנאשמים כיוון בבקשתו לפקודת מבצע קונקרטי הנוגעת לאירוע הנידון, שעניינה התארגנות של הכוחות לקראת ההגעה לשטח ותכנית הפעולה, הרי שמידת הרלבנטיות שלה אינה ברורה, כך על פני הדברים, לאור הטענה (ובשלב זה טענה בלבד) שהמשאיות והנגררים, שבהם נהגו הנאשמים 1 ו-3, נתפסו במקום האירוע לאחר פריקת פסולת מאחד הנגררים.

מכל מקום, מהודעתו של בא כוח המאשימה ניתן להבין שקיימת פקודת מבצע אלא שלטעמו היא בגדר חומר פנימי של המשטרה שלא נהוג להעבירו לעיון הנאשמים (ע' 12, ש' 27-29, ע' 13, ש' 4-1).

לעניין זה נקבע זה מכבר שלא ניתן להחריג באופן גורף את פקודת המבצע מ"חומר חקירה" לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, ויש לבחון את הרלבנטיות שלה בשים לב לנסיבות המיוחדות של המקרה הנדון.

"פקודת המבצע- כאמור, המדינה טוענת כי יש לראות בפקודת המבצע כולה תרשומת פנימית שאינה באה בגדר "חומר חקירה", וכי מטבעה של פקודת מבצע- הנערכת טרם מתרחש אירוע- אין בה לסייע לבירורם של אישומים. אין בידי לקבל טענה גורפת זו. פקודת מבצע היא תכנית לקיומה של פעילות משטרתית פרטנית. אין מדובר בתכנית שעניינה כללי שאך יושמה באירוע נושא הפקודה- כגון נהלי עבודה (והשוו לבש"פ 6717/12 מדינת ישראל נ' אהרון, פסקאות 13-15 (18.12.2012))- אלא בתכנית הנגזרת ממאפיינים פרטניים של האירוע. משכך, נוצרת לכאורה זיקה בין פקודת המבצע לבין האירוע נושא האישום, כך שברי כי אין לומר א-פריורית כי לא מדובר בחומר חקירה. זאת לבטח כאשר מדובר בפקודה למבצע של אכיפת חוק יזומה- להבדיל מפקודת מבצע העוסקת באכיפה פסיבית (כמו למשל אבטחה של אירוע הומה אדם). לאור מאפיינים אלה, ובשים לב לצורך בפרשנות רחבה, קשה להלום מסקנה שלפיה פקודות מבצע- או תכניות לפעולה משטרתית פרטנית המוכתרות בשם אחר- אינן חומר חקירה באופן גורף.

...

סבורני כי יש לבחון את חלקיה השונים של פקודת המבצע ולברור את המוץ מן התבן- את חומר החקירה הרלוונטי לאישום מן התרשומת הפנימית ומן החומר שמידת תרומתו לבירור האישום זניחה או לא קיימת".

בש"פ 2161/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 9 ו-11, 4.4.2016.

למרות שעל פני הדברים עולה ספק של ממש לגבי הרלבנטיות של פקודת המבצע לפרשת הגנתם של הנאשמים, בשים לב לעובדות שפורטו בכתב האישום, הרי שבהינתן הטענה לקיומה ועל מנת למצות את בחינת טענותיהם של הנאשמים בעניין זה, מצאתי לנכון להורות למאשימה להעמיד לעיון את פקודת המבצע.

10. מהמקובץ לעיל, ובהינתן הודעתו של בא כוח המאשימה בדבר העמדתם לעיון של חומרי החקירה, ובכלל זה דו"חות הפעולה של נציגי גורמי האכיפה, סבורני שדין הבקשה להידחות, וזאת להוציא את פקודת המבצע שתועמד, כאמור לעיל, לעיון.

11. המאשימה, באמצעות בא כוחה, תציג את פקודת המבצע לעיון בלבד (במעטפה סגורה ולא באמצעות מערכת "נט המשפט") עד ליום 30.9.2021.

המזכירות לא תסרוק את פקודת המבצע למערכת "נט המשפט" ותעלה את החומר ללשכתי בסמוך לאחר הגשתו.

12. **דין לצורך מתן מענה ענייני לכתב האישום המתוקן יערך ביום 26.10.2021, במעמד הנאשמים.**

13. המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"א תשרי תשפ"ב, 17 ספטמבר 2021, בהעדר
הצדדים.